

06 milj. Minister za pravosodje tirja za potrebe 19.9 milj., v tem je 17.0 milj. za c. kr. sodnije v raznih deželah in 2.2 milj. za kaznilnice.

Za splošnje vpokojnine treba je 16.7 milj. in za obresti skupnih dolgov 85.3 milj. a plača se tistih dolgov to leto za 9.9 milj., gld. Za dolg avstrijske skupine dežel je treba za obresti 38.3 milj. in za povrnilo 1.4 milj. Oskrbovanje tega dolga pa stane na leto 0.9 milj. gld. (Konec prih.)

Listovi slovenskim mladeničem.

IV. list.

Blizu Celja konec aprila 1888.

Starodavna navada je že z igro se kratkočasiti, samo, ko bi le vsekdar nedolžna, brez škode igralcem bila!

Ravno to pa je slabo, da dan današnji mladina igra večinoma take igre, katere jej škodujejo na duhu in telelesu.

Kdo izmed igralcev igra pač brez strasti? Komu je vse jedno, ali dobi ali izgubi?

V preteklosti moramo reči, da so poznali več raznovrstnih iger, kakor sedaj. pa nobena ni bila tako razširjena in navadna, vsaj tako škodljiva ne, kakor sedaj običajne. Igra je bila razvedrilo, počitek, zabava, — sedaj je sredstvo, da premeteni goljufi obogatijo, priprosti poštnjaki pa vbožajo.

Kje so sedaj igralci, ki bi svojim soigralcem zaupali? (Saj so pa tudi pametni, ako jim ne zaupajo.) Malokje tudi igrajo prijatelji, ne da bi denar stavili.

Navadna igra je na „mečice“ karte. Prejšnje čase so metali tudi na „križ-mož“ in rudljali. Poleti radi „stožice“ vzbijajo in vse to, pa še mnoge druge igre so iznajdene za kratkočasenje, še bolj pa za izgubo časa in denarja.

Koliko lepšega, koristnega bi mladeniči tisti čas lahko izvedeli, kaj bi jim to v možkeji dobi koristilo! Koliko denarja bi prihranili, katerega nepotrebno ali v igri izgubljajo, ali pa ker jezo zgube, kakor tudi veselje dobička s pijačo zapivajo in s takim oslepanjem čutil — zdravju škodujejo.

Kolikokrat pa se pri igri stepejo! Splah pa „Cen ked'n tjažko dejlajo“, da potem v težko pričakovano „nedeljo usje zalumpajo“; drug dan pa siromaki brez denarja žalujejo in kukajo, kakor pravi Srb in ta narodna pesen dostavlja.

Sedaj še pa neko razvado, ki je po nekaterih slovenskih krajih razširjena. Čitali smo v „Slov. Narodu“ lani o velikej tožbi in obsojenju mladeničev, ki so se pregrešili zavoljo te razvade. Dalje prepoved c. kr. okr. glavarja tičečo se te razvade, ako se ne motimo. V adventu je v svojih dopisih tudi „Slov. Gosp.“

povedal, da so gori v Vojniku celo tržki gospodiči to kmetsko navado sprejeli.

Kadar odpelje ženin nevesto iz župnije ali vasi, jo mladeniči „zašrongajo“; zadelajo pot, da potem dobijo od ženina običajno ali neobičajno nadomestilo izgube, kar tirjajo.

Dvoje maj postavijo od jedne, čez pot, do druge opletano verigo zapenjajo, potem se pa tik maj vstavijo.

Ko dojdejo svatje, prične se sejem, mnogo huje, kakor za kako telico.

Ker skorej vsakokrat mnogo več tirjajo, kakor je ženin voljen dati, preteče mnogo časa, predno se pobotajo. Po nekod je stanovita cena odkupnine; — jeden odstotek nje dote.

To bi se še morebiti dalo zagovarjati in pripustiti, ko bi le mladina potem vsega denarja v slabo ne obrnila. Ko bi tisti denar porabili v napravo knjižnic, — koliko dobička bi jim rodilo; pa tudi ženin bi z mirneje vestjo plačal.

Vsejedno navada ta je le neumna.

Pomislimo! Ni li sramotno obéma, devi in mladeniču, ko bi rekel: „Jaz imam pravico do nje, ne pustim je ženinu!“ Pa saj je takim pritožbam bil že prej čas.

Drugič je ravno tako sramotno, ko bi se takej pravici za denar odpovedal.

Tretjič bi bilo prav grdo, ko bi toliko mladeničev pravico do neveste imelo.

Zadnjič pa mislim, da tisti, kateri bi z njo kaj zgubil, bi svojo žalost pač na tihem prežaloval ali pa za svoj lasten denar v pijači zadušil, ne pa v pričo nje jo prodajal.

Vsem slovenskim mladeničem, želi veselo srečo
Vaš Častilko.

Gospodarske stvari.

Bob in njegovo pridelovanje.

Bob se šteje v vrsto onih koristnih zelišč, ki imajo sad v mošnjicah. Na bobovem stebelu naloži se jih po pet do deset in v vsaki je po 4—6 zrn. Ni lahko, da se izgodi to pri drugih zeliščih, ki imajo tako debel sad, kakor ga poznamo pri bobu.

Kar je v južnih krajih kornuza, to je v severnih bob; njegovo pridelovanje je koristno in ni dober gospodar, ki si ga ne prideluje, vsaj toliko, kolikor ga porabi lahko doma. Kdor ima zemljo za nj. naj ga toraj le seje! Zemlja pa mu ugaja bolj ilovičasta, manj pa peščnata. Rodi pa tudi v ilovnatih prsti, ako ima dovolj mokrote v sebi. Se vé, da je taki prsti treba gnoja in sicer iz hlevov.

Mokrota pa je bobu velika potreba, ako je nima, daje le malo sadu in še ta je navadno droben, ter se mu potlej v resnici lahko reče, da je „drobni bob“. Najbolj godi bobu mastna

nižava, v suhih ribnikih in pa na le nekoliko mokrotnih trebežih vzraste boba veliko in je kakor debel, tako tudi okusen. Preveč mokrote pa tudi bob ne mara, prav tako izbirljiv je v tem, kakor je grah.

Mošnjiče seje se lahko in z dobrim uspehom tako, da se vseje za ržjo, in za mošničjem seje se potem lahko ali pšenica ali ječmen. Seje se pa tudi za deteljo, kajti če se bob okopava, čisti njivo in služi torej prav lahko za praho. Ker daje precej sence, za to ostane prst v bobu rahla in služi vsled tega drugi setvi prav dobro. Ako je torej bila na njivi več let detelja, kaže sejati bob za njo, vsaj bolje, kakor pšenico, pač pa se le ta lahko seje za bobom. Sploh pa skrbi bob malo, kaj je poprej na njivi rastlo in tedaj stori dobro, če raste na eni njivi nekaj let zaporedom, se ve, da mu ne sme manjkati gnoja. Pravi se, da vzboljšuje bob zemljo, v kateri raste, tem bolj, čem dalje raste na njej.

Gnoja, tega pač hoče bob. Kdor ga torej nima veliko na razpolaganje, on se naj ne loti boba! Kdor pa ga ima po obilnem, stori dobro in ne more zlehka boljšega, kakor če seje v težko zemljo bob in sopet bob. Bob ima močno steblo ter raste k višku, pri njem se torej ni bati, da leže. Za to pa se pri bobu lahko gnoji, kolikor je komu ljubo. Prav služi bobu sveži gnoj iz hleva, toda take sile nima za-nj, da bi mu ne stregel kak drugi. Najbolje je, če se spravi gnoj pred zimo ali vsaj po zimi na bobovišče. Kedar se gnoj napelje v jeseni, tedaj naj se gnoj podorje!

Njiva pa se obdela za bob različno. Prej kedaj je bila navada, da se ni strnišče nič preoralo, pač pa se je na-njo gnoja navozilo. Rano v spomladi pa se je gnoj raztrosil in bob se je koj tako vsejal. Se le potem se je izorala njiva, pa ne posebno globoko. Tako je ostala zatem njiva, dokler ni jel bob riti izpod zemlje, tedaj pa se je še njiva dobro prevlačila z brano.

Resnica, če je zemlja sicer dobra, tako ni bilo krivo ravnati z bobom, vendar pa je bolje, če se njiva preorje že jeseni dovolj globoko, spomladi pa na-njo navozi gnoja in še se sopet vse podorje. Najbolj pa rodi bob, če se seje v vrsto in potlej tudi okoplje. Če se pa tako z njim dela, tedaj je bobovišče to, kar nam sicer daje praha. Kar stane tako delo denarja, to nadomesti gotovo potlej obilniši sad.

(Konec prih.)

Sejmovi. Dne 30. aprila v Apačah, pri sv. Jakobu v Dolu in na Ponikvi. Dne 1. maja pri sv. Barbari v Halozah, pri sv. 3 Kraljih v slov. gor., na Hajdinji, na Muti, na Ljubnem, v Lipnici, pri sv. Filipu pri Kozjem, v Radgoni, v Trbovljah, v Velenji in v Veržeji. Dne 2. maja v Lučanah, na Ptui in v Imenem. Dne 3. maja pri sv. Križi na Murskem polji, v Loki, na Ptujski gori in v Selnici na Dravi.

Dopisi.

Iz Slov. Gradca. (Lepa veselica.)

Dne 15. t. m. bil je občni zbor tukajšnje podružnice družbe sv. Cirila in Metoda. Zbralo se je lepo število udov v gostoljubni hiši gostilničarja Šuka, nad katero je vihrala velika slovenska zastava. Med navzočimi udi in gosti videli smo zastopane malo, da ne vse stanovne, posebno pa naše kmečko ljudstvo, ki je prav pazljivo poslušalo govore in petje. Vspored bil je mnogovrsten in mičen; po nagovoru gosp. načelnika in izvolitvi novega odbora deklamovala sta fant in dekle, fant Gregorčičevo pesem „O nevihti“, dekle „Prisego Rožanke“, po tem se je vršila gledališna predstava „Ponesrečena glavna skušnja“, v kateri so se odlikovali vsi igralci, gospod in gospa Ropas, gospoda Gradišnik in Barle; s petjem se je pa končal lep, vsem nepozabljivi večer. Zabavljali smo se prav po domače, pa izvrstno; vsak se je moral prepričati, da je veselo biti med poštenimi in dobrimi Slovenci. Odbor imel je res mnogo sitnosti; visoki gospodje v našem mestu zagrozili so se igralcem in gostilničarju, naj nas pusté na cedilu, kajti sicer bi bila njih škoda, ali vsi so ostali trdni, neizprosljivi. Tako je prav! Naj brusijo jezike, naj nas zasramujejo, hodimo pravo in postavno pot, pa pokažimo njim, da nam gre ravno tista pravica, kakor jo oni za sé zahtevajo; da morajo pustiti našo družbo pri miru, kakor njim tudi mi nadloge ne delamo, ako oni skličejo zbor svojega nemškega šolskega društva! Slovenci, to nam naj bode dolžnost: ne redimo si sami nasprotnikov, pustimo kričanje pri miru, podpirajmo naše ali pa vsaj mirne, zmerne in spravljive obrtnike, trgovce in gostilničarje! Pustimo tiste pri miru, ki Slovenca drugače ne poznajo, kakor le, če jim denar prinese, sicer pa se njih in njihovega jezika sramujejo, in celó svoj lastni rod izdajajo. Sprevideli bodo s časom, da živé oni od nas, a ne mi od njih. Na svidenje!

Z Ribnice. (Slovo.) Letošnja Velika noč nam je prinesla žalostno pisanko. Komaj smo odpeli veselo alelujo in se začeli radovati krasne narave, že nam trga srce britke rane, ločitev predragega nam č. g. kaplana J. Kavčiča. V njih zgubi mladina preskrbnega in marljivega učenika, cvetoča družba sv. rožnega venca svojega modrega voditelja. Naše bralno društvo pa najljubšega odbornika in razumnega svetovalca v vseh zadevah. Vsi bomo težko pogrešali jako nadarjenega in gorečega pridigarja, katerega je vse rado poslušalo in ubogalo. In še več! Prelepi zidan križev pot, prej jako zanemarjen, kako lepo prenovljen je sedaj! Podružnica sv. Janža, kako lepo smo jo v kratkem pokrili in obnovili! In na zadnje še kip Lurške M. B., kako so radi donášali ljudje, tudi